

EN MAKE ELLER MAKA KAN BEGÄRA ATT FÅ BEHÅLLA SITT GIFTORÄTTSGODS EFTER DEN ENAS BORTGÅNG

När den ena av makarna avlider kan vid bodelningen den efterlevande av makarna begära att få behålla sitt giftorättsgods. 12 kap. 2 § äktenskapsbalken.

Det är om detta denna artikel handlar – en kort introduktion.

Notera - att det är endast den efterlevande av makarna som kan begära denna jämkning av bodelningen. Denna form av jämkning gäller även om någon annan dödsbodelägare motsätter sig det, till exempel barn såväl gemensamma som särkullbarn.

Som tidigare nämnts så gäller denna regel endast för den make eller maka som överlever den andra.

- **Se även** Juristguiden – Behåll ditt giftorättsgods vid dödsfall <https://www.juristguiden.com/pdf//BEHALLDITTGIFTORATTSGODSver03.pdf>

När den ena av makarna avlider kan vid bodelningen den efterlevande av makarna begära att få behålla sitt giftorättsgods. 12 kap. 2 § äktenskapsbalken (ÄktB).

Huvudregeln:

Som huvudregel ska giftorättsgods delas lika mellan makarna vid en bodelning. Detta gäller oavsett vem som äger egendomen eller hur den har förvärvats.

Jämkning:

Den efterlevande maken har dock rätt att begära jämkning av bodelningen. Det innebär att vardera maken behåller sitt eget giftorättsgods.

Rättsliga krav:

För att jämkning ska ske måste den efterlevande maken:

- Begära jämkning.
- Den efterlevande maken måste begära jämkning av bodelningen. Det görs genom en skriftlig begäran till den som förrättar bouppteckningen.
- Begäran om jämkning kan göras fram till dess att bodelningen är avslutad.
- Om den efterlevande maken behåller sitt eget giftorättsgods, får den inte heller del av den avlidne makens arvslott.

- Det är endast den efterlevande maken eller maken som kan begära jämkning. Om den efterlevande har begärt jämkning och sedan avlider innan bodelning förrättas är begäran bindande för båda sidor ([NJA 2008 s. 451](#)).
- Vara gift vid den avlidne makens död.
- Inte ha skrivit ett äktenskapsförord som anger att viss egendom ska vara enskild.

Domar:

Det finns ett antal domar som rör jämkning av bodelning. I rättsfallet NJA ¹1993 s. 744 fastslog Högsta domstolen att en efterlevande make hade rätt till jämkning trots att den avlidne makens barn motsatte sig detta.

För- och nackdelar:

Det finns både för- och nackdelar med att begära jämkning av bodelning.

Fördelar:

- Den efterlevande maken behåller sin egen egendom.
- Den efterlevande maken slipper dela sin egendom med den avlidne makens arvingar.

Nackdelar:

- Den efterlevande maken kan få mindre arv.
- Den efterlevande maken kan få svårare att försörja sig själv.

¹ NJA – prejudikat från Högsta domstolen

Sammanfattning:

En make kan behålla sitt eget giftorättsgods efter en makes bortgång genom att begära jämkning av bodelning. Det finns både för- och nackdelar med att begära jämkning.

Rättskällor:

- Äktenskapsbalken (1962:700)
- NJA 1993 s. 744
- NJA 1998 s. 754: Högsta domstolen fastställde att en efterlevande make hade rätt att behålla sitt eget giftorättsgods, trots att det fanns särkullbarn.
- [NJA 2008 s. 451](#)
- NJA 2013 s. 335: Högsta domstolen klargjorde att en efterlevande make inte kan begära jämkning av bodelningen om den avlidne maken har testamenterat bort sin egendom till en annan person.
- Folke Grauers, Ekonomisk familjerätt – Makars & sambors egendom & bostad- Gåva, arv, testamente & boutredning, 10 upplagan, 2022.

Andra relevanta källor:

- Skatteverket - Efterlevande maka eller make:
<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2024.1/340812.html#h-Jamkning-enligt-12-kap-2-AktB>
- Juristguiden – Behåll ditt giftorättsgods vid dödsfall
<https://www.juristguiden.com/pdf//BEHALLDITTGIFTORATTSGODSver03.pdf>